

at være interesseret i at faae en Hovedgaardstaxt i Stedet for Bondejord, saa at der i Kommunerens Stilling til Sagen ikke ligger den aller fjerneste Garanti for Opretholdelsen af Hovedreglen, at Bondejord ikke maa gaa ud af Bondebrug. Der har utvivlsomt foreligget Tilfælde, ogsaa jeg kjender saadanne, hvor der som en særlig Undtagelse til Arrondering af Forholdet mellem Bondejord og Hovedgaardstaxt i en enkelt Egn er foregaaet en saadan Omlægning, men det forekommer mig, at ved den høitærede Ministers Udtalelse i dette Dieblik er der blevet stillet i Udsigt en fremtidig mulig Udvidelse af Bevillingsretten paa dette Omraade, som bestemt vilde føre bort fra Hovedreglen, som vi — jeg gjentager det — vistnok Alle ere enige om at ville fastholde med den størst mulige Bestemthed.

Zauber: Naar man vil komme til Klarhed om dette Spørgsmaal, maa man vistnok først gjøre sig klart, hvad der nu er den gjældende Lovregel, og det maa vistnok siges at være den, at Bondejord skal vedblive at være Bondejord. Derved forstaaes ikke, at ligesaa Meget, som der hidtil har været Bondejord, skal vedblive at være det, men derved forstaaes, at det, som nu er Bondejord, skal vedblive at være Bondejord. Det er altsaa ikke paa nogen Maade stemmende med den almindelige Lovgivnings Grundsaetninger, at der i Stedet for et Stykke Bondejord sættes et andet Stykke Bondejord. Hovedreglen maa siges at være den, at hvad der er Bondejord, skal vedblive at være Bondejord, denne Ford og ingen anden. De Tilfælde, som i Følge den ærede Forespørgers Fremstilling i tidligere Tid have været Gjenstand for Bevilling, have jo dreiet sig om Arealer Bondejord, der laa meget nær ved hinanden. Det var altsaa Tilfælde, hvor der i alt Fald blev gjort saa ringe Afvigelse som muligt fra den her nævnte Regel. Naar der derimod er Tale om at oversføre Hovedgaardstaxt i Jylland paa Bondejord paa Nerne, eller overhovedet om at oversføre Hovedgaardstaxt i ringere Egne til Bondejord paa bedre og frugtbare Egne, saa ser der en ganske anderledes og væsentligere Afvigelse fra Reglen, end i de Tilfælde, som der tidligere har været. Fremdeles er det ganske sikkert rigtigt, hvad den sidste ærede Taler bemærkede, at naar saadan Oversførelse skulde finde Sted i Overensstemmelse med tidligere Bevillinger, vilde det ingenlunde være nok, at man iagttog, at der skulde være samme Areal paa begge Lodder, men man maatte i alt Fald ogsaa tage Hensyn til Hartkornet. Jeg

veed nu ikke bestemt, om den høitærede Ministers Ytringer, saaledes som jeg opfattede dem, udtryffeligt gif ud paa, at det var nok, at der var det samme Areal, saaledes at Ministeriet efter den høitærede Ministers Ytringer skulde have Myndighed til at oversføre f. Ex. 1000 Tdr. Land til Taxt 24 til 1000 Tdr. Land af Taxt 1. Det tror jeg ikke, at den meget ærede Minister mente, og jeg tror ikke, at det laa bestemt i hans Ytringer, men i alt Fald vilde det være ønskeligt, om den høitærede Minister vilde udtale det tydeligt, saa at det fremgik af hans Ord, hvorvidt han antager, at Overensstemmelse i Areal er tilstrækkelig, eller om han ikke nærmest tænker paa boniteret Areal. Naar man altsaa betragter den nuværende Grundregel, saaledes som den utvivlsomt er, vil det ses, at den almindelige Lov maa antages at være den, at Bondejord ikke kan oversføres undtagen i saadanne Tilfælde, hvor det tidligere har fundet Sted i Følge tidligere Bevillinger, Bevillinger før 1849, og det har efter den ærede Forespørgers Oplysninger tidligere kun fundet Sted i saadanne Tilfælde, hvor det var ganske nærliggende Lodder. Jeg kan derfor ikke se Andet, end at den Oversførelse, der her har fundet Sted, instituerer en ny Regel, og naar vi hørte den høitærede Minister, forekommer det mig, som om vi maatte sige, at der herved gives en ny administrativ Lov, der forkyndtes os i dette Dieblik fra Ministerbordet. Den høitærede Minister jagde med al mulig Varsomhed, med al mulig Forsigtighed og med særligt Hensyn til Kommunerne, hvem denne Sag er uvedkommende — thi det er en Statssag og ingen Kommunesag — at Ministeriet agter i Fremtiden at følge den Regel, at Hovedgaardstaxt kan ombyttes mod Bondejordstaxt, naar det samme Areal gives i Bytte, hvad enten nu derved skal forstaaes boniteret eller almindeligt Areal, naar der oprettes en rigtig Bondegaard paa den omhyttede Ford, samt naar de nødvendige Formaliteter iøvrigt iagttages. Den meget ærede Minister forkyndte, at dertil vilde der kunne faas Bevilling. Jeg kan ikke se rettere, end at dette er en fuldstændig ny Lovregel, som den høitærede Minister her har forkyndt, og at det staar i Strid med den nuværende Lovgivning. Der er givet en udtryffeligt Undtagelse fra den almindelige Lov ved Lovbestemmelserne af 1861 og 1872, hvorefter der kan inddrages en Gaards Ford, naar 9 Gaarde ere bleve overdragne til Selveiendom, men Betingelsen herfor maa for det Første antages at være, at det er den samme Eier, og for det Andet, at det er paa det samme Gods eller i alt Fald for den samme